

Lloyd C. Douglas

CĂMAȘA LUI HRISTOS

Capitolul I

Fiindcă nu avea decât cincisprezece ani și nu se considera încă suficient de matură, Lucia avea rare momente de gândire mai profundă și de reflecție; totuși, în dimineața aceasta, simțea povara responsabilității.

Cu o seară în urmă, mama ei, care numai rareori vorbea cu ea despre probleme mai complicate, cel mult despre avantajul de a avea mâinile curate și sufletul nepătat, îi vorbise în taină despre posibilele urmări ale declarațiilor îndrăznețe făcute ieri de tatăl ei în Senat. Simțindu-se măgulită de încrederea acordată, Lucia îi răspunsese cu încredere că prințul Gaius nu a luat seama la nimic din cele întâmplare.

Totuși, după ce se băgase în pat, Lucia fusese cuprinsă de neliniște. Gaius ar fi putut trece cu vederea ieșirile violente ale tatălui ei împotriva extravaganelor și abuzurilor comise de guvernul său, dacă n-ar fi avut și înainte de asta vreun motiv de nemulțumire față de familia Gallio. Există însă și o altă pricină, pe care n-o cunoștea nimeni în afară de ea însăși... și de Diana. De acum vor trebui să fie cu mare băgare de seamă ca să nu aibă parte de necazuri mai mari.

În dimineața aceasta păsărelele o treziră foarte devreme. Încă nu se obișnuise cu zburdălnicia și ciripitul lor, căci se întorseseră mai devreme decât aveau obiceiul. Primăvara se instalase înainte de sfârșitul lunii februarie. Când se trezi, Lucia constată imediat că neliniștea cu care se culcase seara trecută n-o părăsise, ci scurma stăruitoare, exact ca o durere de dinți.

Se îmbracă fără să facă zgomot, ca să nu o trezească pe Tertia, care dormea adânc în alcov – și care avea să se alarmeze când va găsi patul stăpânei sale gol. Apoi pași încet cu sandalele pe splendidul mozaic colorat care ducea din dormitorul ei într-un salon, de aici, de-a lungul coridorului, spre scara impunătoare care cobora în atrium și, de aici, ieși în peristil¹, unde se opri și-și făcu mâna streășină la ochi ca să se apere de lumina puternică a soarelui.

De un an încoace sau poate chiar de mai demult, Lucia era conștientă că este mai înaltă și că începe să prindă forme de femeie, dar aici, în curtea pavată cu faianță, se simțea întotdeauna lipsită de importanță și foarte mică.

¹ A doua curte interioară a clădirilor romane, închisă și mărginită de porticuri și rezervată vieții domestice, familiale.

Tot ce se găsea împrejurul ei, în acest peristil, o făcea să se simtă mică: coloanele înalte de marmură pe care se sprijinea tavanul arcuit, impunătoarele statui, încremenite într-o demnitate mută, pe pajiștea bine îngrijită, și șuvițele argintii de apă aruncate de fântână. Oricât ar crește, în mijlocul acestui spațiu, ea se va simți întotdeauna ca un copil.

Nu s-a simțit mai matură nici atunci când a trecut, călcând pe pavajul colorat, prin fața lui Servius, al cărui obraz era tot atât de bătucit și vărgat de crețuri adânci ca și pe vremea când ea abia se putea ține pe picioare; îi făcu un semn cu mâna și zâmbi, drept răspuns la salutul grav al bătrânului servitor, care-și dusese vârful sulii la fruntea încrețită, și trecu înainte spre pergola acoperită cu viță-de-vie, din celălalt capăt al terenului.

Aici își încrușișă brațele pe balustrada de marmură, care dădea spre terasele amenajate ale grădinii, spre copaci și bazinul pavat cu plăci de mozaic și privi panorama impresionantă asupra orașului și a râului, întrebându-se dacă va fi necesar să vorbească și cu Marcellus. Firește, fratele ei se va revolta și, dacă va încerca să intervină, cu siguranță gestul lui va agrava și mai mult situația; dar cineva din familie trebuia să fie informat despre situația cu Gaius, înainte ca lucrurile să degereze. Probabil că nu va avea ocazia să vorbească între patru ochi cu fratele ei decât spre seară, deoarece, în ajun, Marcellus plecase de acasă la banchetul tribunilor militari și cu siguranță lipsise toată noaptea, așa că nu se va trezi înainte de amiază. Dar va trebui să hotărască imediat ce va face. În clipa aceasta își zise că ar fi fost mult mai bine ca în timpul verii să-i fi mărturisit lui Marcellus ce s-a întâmplat.

Sunetul stins al unor sandale o făcu să se întoarcă. Decimus, șeful servitorilor casei, se apropia împreună cu gemenele din Macedonia, care aduceau în mâinile întinse tăvile de argint.

– Stăpâna dorește, întrebă Decimus și se înclină adânc, să i se servească masa aici?

– De ce nu? răspuse Lucia distrată.

Decimus spuse ceva celor două fete, care se grăbiră să întindă masa, în timp ce Lucia le urmărea mișcările grațioase, cu zâmbetul pe buze și cu aceeași curiozitate ca și când ar fi urmărit zbenguiala a doi cățeluși. Amândouă erau drăguțe și ceva mai în vârstă decât ea, deși nu erau atât de înalte; erau sprintene și îndemnatice și se asemănau una cu alta ca două picături de apă. Lucia le vedea pentru prima dată în exercițiul slujbei, căci fuseseră cumpărate abia săptămâna trecută. Probabil Decimus, care se ocupa cu

instruirea lor, își zisese că acum sunt capabile să se prezinte în fața stăpânilor. Va fi interesant să le urmărească cum își fac datoria, deoarece tatăl ei îi spusese că au fost crescute într-o casă de oameni prosperi și, probabil astăzi, se întâmpla pentru prima dată să servească la masă. Fără a îndrăzni să ridice privirea spre tânăra fată pe care o simțeau că le urmărește, continuară să se miște repede și fără să facă cel mai mic zgomot. Amândouă erau extrem de palide, observă Lucia, probabil din cauză că au stat vreme îndelungată captive în vasul care le-a adus.

Una dintre slăbiciunile tatălui său, și principala lui extravaganță, era să cumpere sclavi de valoare. Familia Gallio n-avea prea mulți, deoarece senatorul era convins că este vulgar și primejdios să te împresori de o mulțime de sclavi care nu au altceva de făcut decât să mănânce, să umble încrunțați și să uneltească. Își alegea sclavii cu aceeași grijă ca și atunci când cumpăra câte o statuie frumoasă sau alte obiecte de artă. Pe el nu-l interesau licitațiile publice. Dar când se întorcea câte o legiune dintr-o expediție militară făcută în regiuni civilizate, ofițerii care conduceau armata aveau obiceiul să-i informeze pe unii dintre prietenii lor bogați că au câțiva sclavi de calitate superioară; bătrânul Gallio cobora în port în ajunul licitației, îi examina, îi întreba despre trecutul lor, îi alegea și, dacă se întâmpla să găsească vreunul pe care ar fi fost dispus să-l ia în casa sa, oferea un preț. Nu spunea niciodată membrilor familiei sale ce preț a plătit pe un sclav, dar se știa despre el că în astfel de cazuri n-are obiceiul să facă economie.

Majoritatea prietenilor lor aveau constant nemulțumiri din pricina sclavilor care-i slujeau; tocmai de aceea, erau obligați mereu să-i schimbe, să-i vândă și să cumpere alții. Tatăl ei însă numai rareori se întâmpla ca să se debaraseze de vreunul, dar și atunci numai din cauză că un sclav s-a purtat urât cu altul din subordinea lui. În felul acesta, pierduseră în urmă cu un an o admirabilă bucătăreasă. Minna se purta grosolan și crud față de ajutoarele de la bucătărie; le asuprea cu vorbe urâte și le mai și bătea. I se atrăsese atenția în câteva rânduri asupra urmărilor. Apoi s-a întâmplat că într-una dintre zile a pământuit-o pe Tertia. O clipă Lucia se gândi la bucătăreasa aceasta și se întrebă unde o fi acum. În orice caz, Minna știa cum trebuie pregătite turtele cu miere.

Era cunoscut faptul că tatăl ei se pricepea la oameni. Evident, sclavii nu erau neapărat oameni; dar unii dintre ei nu se deosebeau prea mult. Cum este Demetrius, de pildă, care tocmai acum trecea printre coloanele din curtea interioară, cu pasul sprinten și măsurat. Tatăl ei îl cumpărase pe Demetrius în urmă cu șase ani și i-l dăruise lui Marcellus cu ocazia celei de-a șaptesprezecea

aniversări. Ce zi memorabilă fusese aceasta, când toți prietenii lor se adunaseră în Forum, ca să-l vadă pe Marcellus – care se bărbierise pentru prima dată în viața sa – cum face un pas în față ca să-și primească toga albă! Cornelius Capito și tatăl lor ținuseră cuvântări, apoi îi puseseră toga pe umeri. Se simțise atât de mândră și era atât de fericită, încât inima îi bătea atât de tare că o simțea în gât, deși ea nu avea mai mult de nouă ani și nu prea înțelegea această ceremonie, doar cel mult că de acum înainte Marcellus va trebui să se poarte ca un bărbat, dar uneori, când se întâmpla ca Demetrius să nu fie prin apropiere, uita și el cum trebuie să se poarte.

Lucia își strânse buzele și zâmbi gândindu-se la relațiile dintre ei; Demetrius, deși cu doi ani mai vârstă decât Marcellus, era extrem de respectuos și niciodată nu-și uita situația lui de sclav; Marcellus era încruntat și demn, dar uneori uita de rolul lui de stăpân și devenea absurd, încercând să se poarte față de el cum te-ai purta cu un prieten apropiat. În astfel de moment, Luciei îi făcea plăcere să-i urmărească cu toată atenția, căci situația era plină de haz. Firește, cam aceleași erau și relațiile dintre ea și Tertia; dar asta i se părea cu totul altceva.

Demetrius venise din Corint, unde tatăl său – un armator bogat – făcuse prea pe față politică de opoziție. Dezastrul familiei lui Demetrius venise pe neașteptate și fusese complet. Pe tatăl său l-au executat, pe cei doi frați ai săi mai în vârstă i-au dăruit noului legat din Ahaia, maică-sa își luase viața, iar pe Demetrius, care era înalt, cu înfățișare frumoasă și athletică, îl aduseseră la Roma, înlănțuit, deoarece tânărul acesta era nu numai un sclav prețios, dar și primejdios.

Lucia își mai aducea aminte de ziua aceea, cu o săptămână înainte de aniversarea lui Marcellus, când tatăl ei îi spusese mamei că tocmai a cumpărat un sclav din Corint. Ea rămăsese profund impresionată, dar în același timp și puțin speriată.

– Un timp va trebui să fie tratat cu toată bunăvoința, spusese bătrânul Gallio, în drumul până la Roma s-au purtat cu el fără niciun menajament. Paznicul său mi-a spus că va fi mai bine să dorm cu un pumnal sub pernă, până când corintianul acesta se va mai liniști. Se spune că ar fi bătut grav pe unul dintre paznicii săi. În mod normal, s-ar fi purtat față de el fără niciun fel de milă, dar primiseră ordine să-l aducă la Roma teafăr și nevătămat. Am constatat că sunt foarte mulțumiți că pot scăpa de el.

– Nu-ți dai seama c-ar putea fi primejdios? întrebasesoția lui speriată. Gândește-te la pericolele la care este expus fiul nostru!

– Aceasta este o chestiune care îl interesează numai pe Marcellus, răspunsese tatăl ei. Va fi datoria lui să-i câştige încrederea și credința acestui tânăr. Și cred că va reuși. Demetrius n-are nevoie de altceva, decât să fie tratat așa cum se cuvine. Nu se așteaptă să fie alintat. Este sclav, își dă seama de situația în care se găsește și, deși nu-i convine, se va supune unei discipline rezonabile.

Apoi tatăl le-a povestit că, după ce a plătit banii ce i s-au cerut ca preț și a semnat documentele, s-a dus el însuși ca să-l scoată pe Demetrius din celulă, iar după ce au ajuns în piață, i-a scos lanțurile cu cea mai mare grijă, deoarece acestea îi intraseră în carne și rănilor începuseră să sângereze.

– Am luat-o apoi înaintea lui, continuase bătrânul, fără să mă mai întorc să văd dacă mă urmează. Plecasem cu cariga și Aulus mă aștepta la câțiva metri mai departe de poarta Appia. Hotărâsem să-l iau cu mine, dar, după ce ne-am apropiat de carigă, mi-am zis că ar fi mai bine să-i explic cum va putea ajunge până la vila noastră, venind pe jos.

– Singur? exclamase soția sa. Dar nu crezi că ai fost imprudent?

– Da, răspunsese tatăl ei, dar în niciun caz atât de imprudent ca în cazul în care l-aș fi adus cu mine înlănțuit, ca pe un captiv. Era liber să fugă și mi-am zis că nu strică să-i dau posibilitatea să aleagă dacă preferă să trăiască în casa noastră sau să-și hotărască el însuși soarta care-l va aștepta de acum înainte. Am constatat imediat că gestul meu l-a făcut să-și schimbe puțin atitudinea. M-a întrebat în grecește, și într-un fel foarte îngrijit, ceea ce dovedește că este un tânăr cu educație: „Și după ce voi ajunge la vila dumneavoastră, domnule, ce voi avea de făcut?” I-am spus să-l întrebe pe Marcipor, care-i va spune ce va avea de făcut. A încuviințat din cap și a început să învârtească încet lanțurile ruginite cu cătușele pe care i le desprinsesem de pe mâini. „Aruncă-le!”, i-am spus eu, și, urcându-mă în carigă, m-am întors acasă.

– Nu cred că vei mai avea ocazia să-l revezi, declarase soția sa, dar în aceeași clipă, ca răspuns la cuvintele ei, Marcipor apără în cadrul ușii.

– Stăpâne, a sosit un tânăr corintian, zisese Marcipor, care era și el din Corint. Spune că face parte dintre sclavii casei noastre.

– Afirmația este întemeiată, răspunsese bătrânul Gallio, mulțumit de știrea pe care i-o adusese. L-am cumpărat azi-dimineață. Va fi în serviciul fiului meu, dar deocamdată Marcellus nu trebuie să afle despre darul acesta pe care i l-am făcut. Hrănește-l bine, trimite-l să facă baie și dă-i haine curate! A stat închis vreme îndelungată.

– Deja a făcut baie, stăpâne, răspunsese Marcipor.

– Foarte bine, încuviințase stăpânul. Asta înseamnă c-ai fost prevăzător.

– Eu, stăpâne, nu am niciun amestec în afacerea asta. Coborâsem în grădina de la celălalt capăt și cercetam noua alee de trandafiri, când a apărut grecul acesta. După ce mi-a spus cum îl cheamă și că aparține casei noastre, a dat cu ochii de piscină...

– Nu cumva vrei să spui c-a îndrăznit să întrebuițeze piscina noastră drept baie? întrebuse soția patricianului.

– Îmi pare foarte rău, dar totul s-a întâmplat atât de repede, încât nu l-am mai putut împiedica. Grecul s-a repezit într-un suflet și, din fugă, și-a scos hainele de pe el și a sărit în apă. Îmi pare rău că s-a întâmplat așa. Apa va fi scursă imediat și vom curăța piscina cu cea mai mare grijă.

– Foarte bine, Marcipor, încuviințase bătrânul. Dar să nu-l cerți, ci îl vei preveni să nu mai repete acest gest. Apoi, după ce Marcipor s-a depărtat, a început să râdă.

– Ar fi trebuit să știe că n-are voie să procedeze în felul acesta, zisese mama.

– Fără îndoială știa, răspunsese bătrânul Gallio, dar n-am niciun motiv să-l condamn. Se vede că era grozav de murdar și, văzând atâta apă într-un loc, n-a mai știut ce face vreme de câteva clipe.

Oricum e sigur faptul, își zise Lucia, că Marcipor nu s-a purtat sever față de Demetrius, deoarece, începând chiar din ziua aceea, l-a tratat ca și când ar fi fost propriul fiu.

De fapt, erau atât de apropiați, încât sclavii pe care-i cumpăraseră mai târziu întrebau de multe ori dacă nu cumva Marcipor și Demetrius sunt înrudiți.

* * *

În clipa aceea, Demetrius apărură din nou și venea de-a lungul aleii pavate, spre pergolă. Lucia se întrebă care o fi motivul apariției sale. Imediat după aceea se opri în fața ei și așteptă să-i facă semn dacă poate vorbi.

– Da, Demetrius, despre ce este vorba?

– Tribunalul¹, începuse el cu demnitate, trimite surorii sale cele mai bune urări de sănătate și fericire și o roagă să accepte să ia masa împreună.

Lucia se îmbujoră la obraz, dar își reveni imediat și-i răspunse:

– Spune stăpânului dumitale că sora lui va fi încântată și mai spune-i – adăugă ea pe un ton mai puțin ceremonios – că masa se va servi aici, în pergolă.

¹ Persoană aleasă de plebei o dată pe an, care prezenta Senatului interesele poporului; aveau dreptul de a adopta legi și dispuneau de dreptul de „veto”.

După ce Demetrius se înclină adânc în fața ei și se întoarce să plece, Lucia trece pe lângă el și păși înainte pe aleea pavată. Sclavul o urmă de la cuviincioasă distanță. După ce ajunseră destul de departe ca să nu-i poată auzi nimeni, se întoarce spre el și se opri.

– Cum se face că s-a trezit atât de devreme? Întrebă ea pe un ton care nu era nici normal, nici iritat, ci de-a dreptul plat. N-a fost la banchet?

– Tribunalul a participat la acest banchet, răspuse Demetrius. Probabil tocmai din pricina asta este atât de nerăbdător să vă vorbească.

– Te rog, Demetrius, nu cumva să-mi spui c-a intrat din nou în vreo încercătură, zise fata și încercă să-l privească direct în ochi, dar sclavul coborâse pleoapele.

– Dacă va fi cazul, răspuse el cu prudență, presupun că tribunalul va prefera să vă vorbească fără ca sclavul său să fie de față. Pot să mă retrag acum?

– Fără îndoială dumneata ai fost acolo, continuă Lucia. Și, când Demetrius dădu din cap în semn afirmativ, îl întrebă: Prințul Gaius a fost de față? Demetrius se înclină din nou și fata continuă cu glasul puțin tremurat: Ai... a fost... ai avut prilejul să constați dacă era bine dispus?

– Foarte bine dispus, încuviință Demetrius, până în momentul când a adormit la masă.

– Era beat? Întrebă Lucia și strâmbă ușor din nas.

– Se poate, răspuse Demetrius îngândurat, dar nu am eu căderea să vă dau această informație.

– Prințul s-a purtat amabil față de fratele meu? stăruie Lucia.

– Cu nimic mai amabil decât de obicei, răspuse Demetrius și, schimbându-și greutatea de pe un picior pe altul, întoarce capul și se uită spre ușă.

Lucia oftă nemulțumită, clătinând din cap și-și țuguie buzele.

– Demetrius, dumneata ai obiceiul să devii uneori foarte ursuz.

– Știu, admise el cu părere de rău. Îmi dați voie să mă retrag? Stăpânul ar putea...

– Sigur că da, ripostă Lucia. Dar grăbește-te! Se întoarce în loc și, cu pași mărunți, se îndreptă din nou spre pergolă. Fără îndoială aseară s-a întâmplat ceva, căci altfel Demetrius n-ar avea această atitudine enigmatică.

În mod instinctive, Decimus înțelese că tânăra sa stăpână este nemulțumită, așa că se feri din calea ei. Gemenele, care terminaseră cu așezarea mesei, se opriseră una lângă alta și așteptau ordine. Lucia se apropie de ele.

– Cum vă cheamă? Întrebă ea, cu glasul ușor marcat de nemulțumirea de adineaori.